Perustuslakivaliokunta

Perjantai 19.12.2025 klo 8.00—9.50

Läsnä
puheenjohtaja Heikki Vestman kok
jäsen Petri Honkonen kesk (1, 2) (3 osittain)
jäsen Hannu Hoskonen kesk (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Teemu Keskisarja ps (1, 2, 4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Kimmo Kiljunen sd (3 osittain)
jäsen Johannes Koskinen sd (1, 2, 4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Jarmo Lindberg kok
jäsen Mats Löfström r
jäsen Mira Nieminen ps
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Onni Rostila ps (1, 2, 4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Ville Skinnari sd
jäsen Henrik Vuornos kok
jäsen Johannes Yrttiaho vas (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
varajäsen Markku Eestilä kok (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Johannes Heikkonen
valiokuntaneuvos Lauri Koskentausta
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 10 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 124/2025 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi A 3

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valmis
5.2

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Päätettiin lisätä kappaleen 13 viimeiseen virkkeeseen sanat "tai hänen voida katsoa valinneen".

Päätettiin muuttaa kappale 14 kuulumaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunnan mielestä viranomaisen ilmoitukset tiedoksi annettavasta asiakirjasta tulee toimittaa asianosaisen nimenomaisesti valitsemaan sähköiseen yhteystietoon, joka voi olla esimerkiksi sähköposti, puhelin tai viestinvälityspalvelu. Sen sijaan sääntelymalliin sisältyvää olettamaa (esim. esityksen s. 114 ja s. 128) siitä, että henkilö seuraa viestinvälityspalvelua mahdollisten viranomaisviestien varalta ei voida pitää asianmukaisena. Tällaisella tavalla ei voida riittävästi varmistua siitä, että asianosainen saa tiedon saapuneesta asiakirjasta. Hallintovaliokunnan on muutettava 1. lakiehdotuksen 19 a §:n sääntelyä siten, että tavallinen tiedoksianto voidaan toteuttaa viestinvälityspalvelun kautta vain silloin, jos henkilö on itse ilmoittanut 19 a §:n edellyttämän sähköisen osoitteen ilmoituksen (heräte) lähettämistä varten taikka jos henkilö on saanut viestinvälityspalvelussa nimenomaisesti tiedon siitä, että sähköistä ilmoitusta (heräte) ei toimiteta muihin yhteystietoihin, ellei henkilö nimenomaisesti ilmoita sähköistä osoitetta ilmoituksen lähettämistä varten. Ehdotetun 19 a §:n muuttaminen toisella näistä tavoista on edellytyksenä esityksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Perustuslakivaliokunnan mielestä tällaiselle sähköiselle osoitteelle voidaan valita erilaisia teknisiä keinoja sen mukaan, millaisia keinoja palvelussa on mahdollista käyttää."

Päätettiin lisätä kappaleen 21 jälkeen uusi kappale seuraavasti: "Viestinvälityspalvelu on käytössä suomeksi ja ruotsiksi. Perustuslakivaliokunta on pitänyt olennaisena huolehtia molempien kansalliskielten riittävästä näkyvyydestä digitaalisissa palveluissa ja myös muista kielellisistä oikeuksista sekä pitänyt tärkeänä, että kielelliset perusoikeudet otetaan huomioon palvelujen kehittämisen alkuvaiheesta alkaen ja että digitaalisia palveluita kehitetään rinnakkain eri kieliversioina (PeVM 5/2022 vp, kappale 5)."

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle sähköistä tiedoksiantoa Verohallinnossa koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 157/2025 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle sähköistä tiedoksiantoa Verohallinnossa koskevaksi lainsäädännöksi A 4

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Päätettiin muuttaa kappale 7 kuulumaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunta on yleislaista antamassaan lausunnossa katsonut, että viranomaisen ilmoitukset tiedoksi annettavasta asiakirjasta tulee toimittaa asianosaisen nimenomaisesti valitsemaan sähköiseen yhteystietoon, joka voi olla esimerkiksi sähköposti, puhelin tai viestinvälityspalvelu (PeVL 59/2025 vp). Perustuslakivaliokunnan mukaan ehdotettuun yleislain sääntelymalliin sisältyvää olettamaa siitä, että henkilö seuraa viestinvälityspalvelua mahdollisten viranomaisviestien varalta ei voida pitää asianmukaisena. Tällaisella tavalla ei valiokunnan mukaan voida riittävästi varmistua siitä, että asianosainen saa tiedon saapuneesta asiakirjasta. Valiokunta edellytti, että ehdotettua sääntelyä on muutettava siten, että tavallinen tiedoksianto voidaan toteuttaa vain silloin, jos henkilö on itse ilmoittanut 19 a §:n edellyttämän sähköisen osoitteen ilmoituksen (heräte) lähettämistä varten taikka jos henkilö on saanut viestinvälityspalvelussa nimenomaisesti tiedon siitä, että sähköistä ilmoitusta (heräte) ei toimiteta muihin yhteystietoihin, ellei henkilö nimenomaisesti ilmoita sähköistä osoitetta ilmoituksen lähettämistä varten."

Päätettiin muuttaa kappaleen 8 toinen virke kuulumaan seuraavasti: "Valtiovarainvaliokunnan on muutettava verotusmenettelylain 26 c §:ää siten, että asiakirjan tiedoksianto voidaan toteuttaa asiointipalvelun kautta vain, jos henkilö on itse ilmoittanut 26 c §:n 6 momentin edellyttämän sähköisen osoitteen ilmoituksen (heräte) lähettämistä varten taikka jos henkilö on saanut asiointipalvelussa nimenomaisesti tiedon siitä, että sähköistä ilmoitusta (heräte) ei toimiteta muihin yhteystietoihin, ellei henkilö nimenomaisesti ilmoita sähköistä osoitetta ilmoituksen lähettämistä varten."

Päätettiin lisätä kappaleen 13 jälkeen uusi kappale seuraavasti: "Nykyisin OmaVero-palvelua on mahdollista käyttää niin suomeksi kuin ruotsiksikin. Perustuslakivaliokunta on pitänyt olennaisena huolehtia molempien kansalliskielten riittävästä näkyvyydestä digitaalisissa palveluissa ja myös muista kielellisistä oikeuksista sekä pitänyt tärkeänä, että kielelliset perusoikeudet otetaan huomioon palvelujen kehittämisen alkuvaiheesta alkaen ja että digitaalisia palveluita kehitetään rinnakkain eri kieliversioina (PeVM 5/2022 vp, kappale 5)."

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönoton helpottamisesta, sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 249 ja 303 §:n muuttamisesta ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 74/2025 vp

Lisäselvitys HE 74/2025 vp PeV 19.12.2025 liikenne- ja viestintäministeriö Asiantuntijalausunto A 5

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- liikenne- ja viestintäministeriö, liite

Valiokunta päätti jatkaa asiantuntijakuulemista.

Valiokunta päätti pyytää lisäselvityksen liikenne- ja viestintäministeriöltä.

Valiokunta päätti lisäasiantuntijoista. Kutsutaan kuultaviksi: professori Martti Häkkänen ja OTT Pekka Vihervuori.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 131/2025 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta A 6

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

7. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

8. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on erikseen ilmoitettavana ajankohtana.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Liisa Vanhala